

UDK 929.52(497.6)
Izvorni znanstveni rad

Marijan SIVRIĆ

RASPROSTRANJENOST PREZIMENA MILORADOVIĆ S POSEBNIM OSVRTOM NA MILORADOVIĆE IZ RAVNOGA U POPOVU

U ovom prilogu dat je kraći prikaz teritorijalne rasprostranjenosti roda Miloradović na dubrovačkoim prostoru i Hercegovini. Javljuju se u povjesnim vrelima već u srednjem vijeku. U povjesnoj gradi često se spominju i kasnije, nakon dolaska Osmanlija, kako u Hercegovini, tako i u gradu Dubrovniku te drugim dijelovima Republike. Poseban osvrt dat je na Miloradoviće iz Ravnoga u Popovu, gdje se spominju već u 16. st. U Dubrovniku se javljuju kao obrtnici različitih zanimanja i kao trgovci.

Ključne riječi: Miloradovići, rasprostranjenost, Dubrovnik, Hercegovina, Popovo, Ravno, trgovci, obrtnici, legatori.

Prezime Miloradović je već u davnjoj prošlosti bilo rašireno na prostorima današnje Hercegovine. Tako je u srednjem vijeku bio poznat vlasteotski rod Hrabren - Miloradović.¹ Kao podanici kneza Petra Pavlovića spominju se 1416. god. Juraj i Stjepan Miloradović.² Kao turske spahije u donjoj Hercegovini spominju se sve do početka 17. st.

Prema arhivskim vrelima nalazimo ih u raznim mjestima u Hercegovini, a ponajviše u Popovu i u njegovoj najbližoj okolini. God. 1501. spominje se u Dubrovniku "parlabuć Dobrašin Miloradović" iz Popova.³

¹ V. BOGIČEVIĆ, "Vlasteotska porodica Miloradović - Hrabren u Hercegovini", Glasnik, NS, svz., VII, ZMS, Sarajevo, 1952, str. 139-159.

² DAD, Lett. e comm. di Levante, No 1, f. 105; LJ. STOJANOVIĆ, *Povelje*, knj. I, br. 550 i 551; M. PUCRić, *Spomenici*, I, br. 244, str. 134 i 135.

³ DAD, Sig. 10, Ser. 1, No 61, f. 46.

Ivan Miloradović iz Luga (Trebinjska Šuma) spominje se 1519. i 1520. god.⁴ Iz Žurovića (dubrovačko zaleđe) su Vukmir Miloradović, spomenut u Dubrovniku 1501. god.,⁵ te Stjepan Miloradović spomenut 1513. god.⁶ U Stonu je 1516. god. ostavio oporuku Radoslav Miloradović, rečeni Bateljić.

Oporuku u dubrovačkom javnom notarijatu ostavio je 1518. god. (dopunjenu 1522. god.), trgovac Ivan Miloradović, reč. Denić, iz Stona.⁷ Moguće da je Ivan podrijetlom iz Mostara, gdje je posjedovao kuću s vrtom i tri trgovine. Cvjetko Miloradović iz Trebinja stupio je po ugovoru u najam na šest godina dubrovačkom levantinskom trgovcu Đuri Radiju, koji je poslovaо u Beogradu.⁸ Vukicije Miloradović iz Luga, upisan je 13. siječnja 1562. kao dužnik Ivana Stjepanova Starca, trgovca u Dubrovniku.⁹

Na području Dubrovačke Republike, od Imotice do Dubrovnika Miloradovići se spominju u više naselja. Oporuku Ruse, kćeri Bogdana Miloradovića nalazimo u Notarijatu 1459. god., a oporuku Maruše Stanka Miloradovića 1471. god. Antun Miloradović iz Šumeta zaključio je 4. svibnja 1496. ženidbeni ugovor s Vlahom Milunovićem iz istoga mjesta, u ime Vlahušine kćeri Stanule. Uvjet je bio da se Antun nastani kod Vlahuše i njegove žene Milisave, a za uzvrat njemu i kćeri Stanuli ostavlja kuću i zemljište, kao i u nasleđe njihovom eventualnom potomstvu.¹⁰ Zlatar (*aurifex*) Nikola Miloradović ugovorio je 3. kolovoza 1500. ženidbu s Franušom, kćeri brijaka Rade Đivanovića.¹¹ Krojač Lovro Miloradović

⁴ DAD, Sig. 10, Ser. 1, No 73, f. 192; No 74, f. 69.

⁵ DAD, Sig. 10, Sr. 1, No 61, f. 92.

⁶ DAD, Sig. 10, Ser. 1, No 70, f. 95.

⁷ DAD, Sig. 12, Ser. 1, No 33, f. 73, 139'.

⁸ DAD, Sig. 10, Ser. 2, No 114, f. 3'.

⁹ DAD, Sig. 10, Ser. 1, No 88, f. 65.

¹⁰ "Antonius Miloradovich di Zoncheto ex una p(ar)te et Vlachussa Milunouich di Zoncheto no(m)i(n)e et vice Stanule filie ipsius Vlachusse ex alia p(ar)te dicentes inter ipsos Antonium et Stanulam contravisse esse matrimonium p(er) v(erba) di presente secundum Sacro sancte Romane Ecclesie simul contraverunt in hunc modum..." (DAD, Sig. 13, Ser. 2, No 3, f. 15-15').

¹¹ "Nicolaus Miloradouich aurifex ex una parte et Franussa filia Radi Ziuanjouich barberii ex altera p(ar)te cum Dei Nominesimul contrixerunt matrimonium p(er) v(erba) de presenti dicto scilicet Nicolino in dictum Franussam tamquam in eius legitimam sponsam et uxorem, et dicta Franussa in dictum Nicolaum tamquam in suam legitimum sponsum et maritum ambobus secundum Canones Sacre Romane Ecclesie legitime consentientibus et p(romittentibus) dicto Nicolino de traducendo ad domum habitationis sue dictam Franussam pro consumatione matrimonium ad tardius usque ad annum unum cum dimidio p(ro)xime futuris..." (DAD, Sig. 13, Ser. 2, f. 90).

(*Laurentius Miloradouich sarto*) zaključio je 1. svibnja 1510. matrimonijalni ugovor s Marijom, kćeri parlabuća Radoslava Ratkovića.¹² L(j)ubenko Miloradović upisan je u Matrikulu *lazarina* 1531. god. God. 1539. (19. travnja) on zaključuje matrimonijalni ugovor s Paulom, kćeri trgovca Radoslava Vukasovića.¹³ Vladislava Nikole Miloradovića, reč. Lužanin ostavlja oporuku u Notarijatu 1553. god.¹⁴ Petar Miloradović "lapicida" zaključio je ženidbeni ugovor 12. studenog 1552. s Maricom Prvinjom (*Priuigna*) Pave Petkovića, kćerkom pok. Ivana, koji je kao "rivierius" nekad bio u službi dubrovačke općine.¹⁵

U Dubrovniku se u maticama župe Grad spominju Miloradovići prvi put 1652. god., kada je upisan vojnik Pavao Miloradović. U upisu od 27. sječnja 1661. izričito se kaže da su iz Popova. Tom je zgodom spomenut Damjan Miloradović iz Popova, i njegova kći Klara, udana za Grgu Ivanova iz Orahova (Dola) u Popovu.¹⁶ Jedan Ogranak Miloradovića: Ilija, Miho i Gabrijel, te Gabrijelovi potomci, obituje u Dubrovniku i kasnije u drugoj polovini 17. i 18. st.¹⁷

---

¹² "Laurentius Miloradouich sartor ex una parte et Lucia filia Radossaui Ratrhouicg p(ar)labuchi et alia p(ar)te cum Dei nomine simul contraxerunt matrimonium p(er) verba di presentia dicto scilicet Laurentio in dictam Luciam tamquam in eius legitimam sponsam et uxorem. Et dicta Lucia in dictum Laurentium tamquam in eius legitimum sponsum et maritum ambobus secundum Canones Sacrosanctae Romanae Ecclesiae Legitime constituentibus et promittentibus dicto Laurentio de traducendo dictam Luciam ad domum habitationes sue p(ro) consumationem matrimonii ad tardus usque ad Festum Natalis Domini proxime futuris..." (DAD, Sig. 13, Ser. 2, f. 159).

¹³ "Glubinchus Milloradouich parlabuchius ex una parte et Paula filia quondam Radosaui Uucassouch merzarii ex altera sponte cum suo nomine contraxerunt matrimonium per verba de presenti, dicto scilicet Glubencho in ipsam Paulam, tamquam in suam legitimam sponsam et futuram uxorem. Et dicta Paula in ipsum Gliubenchum tamquam in suum legitimum sponsum et futurum maritum ambobus secundum Canones Sacrosanctae Romanae Ecclesiae legitimi nivcum conscientibus..." (DAD, Sig. 13, Ser. 2, No 7, f. 83').

¹⁴ DAD, Sig. 12, Ser. 1, No 40, f. 192'-193'.

¹⁵ "Petar Miloradouich lapicida ex una parte et MarizzaPriuigna Pauani Petchouich et filia quondam Joannis rivieri Co(mun)is Ragusii et Milizza ad prius uxoris olim Pauani ex altera sponte cum Dei Nomine in simul contraherunt matrimonium per verba presenti, dictos vlc. Petar Miloradouich in ipsam Marizzam tamquam in suam legitimam sponsam et futuram uxorem, ambo cum secundum Canones Sacrosante R(omanae) E(cclesiae) legitimi ad invicem consentientibus et promittentibus dictus vlc. Petar de traduendo dictam Marizzam suam sponsam ad domum habitationis suae fine ad mensis seks et consumatione matrimonii..." (DAD, Sig. 13, Ser. 2, f. 131).

¹⁶ DAD, LB G, 1652-1659, f. 196;

¹⁷ M. SIVRIĆ, Migracije iz Hercegovine na Dubrovačko područje od potresa 1667. god. do pada Republike 1808. godine, BOM i DAD, Dubrovnik - Mostar, 2003, str. 264-267.

1. Prvi spomen Miloradovića u Ravnom u Popovu

Koliko je do sada poznato, Miloradovići se prvi put spominju u Ravnom u Popovu potkraj 16. st. God. 1604. zabilježen je knez Stjepan Miloradović, kao sudionik na zboru "svega Popova i Zažablja" u Ravnom.¹⁸ Nesumnjivo je riječ o uglednoj osobi koja obnaša i titulu kneza. Uza Stjepana Miloradovića u dokumentu se spominju i druge ugledne osobe: dvojica Nikolića - knez Brajan i knez Ivan, te Ivan Pavlović iz Velje Međe, Raič Ivanović, knez Mile Medvjedović i Matijaš Kordić. Za ovu priliku najzanimljivija nam je osoba Stjepana Miloradovića, a riječ je oцу testatora Petra Stjepanovića - Miloradovića, čiju oporuку u ovom mjestu i razmatramo.

2. Obitelj i srodnici testatora Petra Stjepanovića - Miloradovića

Iz Perove oporuke saznajemo za ime njegova oca Stjepana, koje nam je poznato iz dokumenta iz 1604. god. Po ocu Stjepanu oporučitelj Petar obnaša patronimički naziv Stjepanović, uz obiteljsko Miloradović. Moguće je da im je rodonačelnik neki Milorad, možda otac, djed ili neki predak Stjepana Miloradovića. Tim prije što je zakonitost nastanka prezimina Miloradović patronimičke naravi. Usto, bilo je učestalo u raznim dijelovima današnje Hercegovine, pa tako i u Popovu, otkuda su i ovi iz Ravnoga, Stjepan Miloradović i njegovi potomci. U vrijeme pisanja oporuke Petrova majka nije bila u života, ali joj ne znamo ime.

Koliko se može razabratи iz oporuke, Stjepan je imao sestruru Anku i brata Petra. Petar je imao sina Pavu. Anka je bila udata i imala je od Turaka zarobljenu kćer.

Od djece Stjepan je uz Petra (oporučitelja) imao još dvojicu sinova: Lazara i Marka. Imao je i pet kćeriju: Agatu, Katu, Magdalenu, Margaritu i Stanu. Marko je bio oženjen i sa ženom Agatom imao je kći Anu, udatu za Matu Jurjevića (Đurđevića). Kći Margarita bila je udata za Nikolu Stjepanovića iz Zatmorja. Stana je bila udata za Nikolu Radoevića iz Uboska.

---

¹⁸ I. A. Milićević, "U Ravnomu prije 300 i prije 60 godina", str. 192.

3. Oporuka Petra Stjepanovića - Miloradovića iz Ravnoga, dubrovačkog trgovca na Levantu

Oporuka Petra Stjepanovića - Miloradovića bila je sastavljena u Segedinu 13. veljače 1597. Napisana u okolnostima kada se Petar teško razbolio, a predosjećajući skoru smrt, odlučio je da testamentom razrješi pitanje svoje imovine, prije svega novčanih pologa. Stjepanova oporuka (*testamentum quondam Petri Stiepanouicc mercatoris defuncti Seghedini*) proglašena je nekoliko mjeseci kasnije, nakon Petrove smrti. Točnije u Dubrovniku 18. rujna 1597., nakon što je u nazočnosti potpisanih svjedoka bio ispitani, te kao vjerodostojan instrument i registriran u Notarijatu.

4. Testamentarne odluke i naredbe

Nakon uobičajenoga kraćeg uvoda nematerijalne prirode, slijedi glavni dio oporuke: testamentarne odredbe i naredbe o legatima, namijenjenih fizičkim i pravnim osoibama. Na prvom mjestu Petar je želio razriješiti pitanje svoje imovine, materijalnoga dijela i novčanih uloga u Kompaniji, koju su osnovali u Dubrovniku, on i njegova dvojica ortaka: Vlaho Kabužić i Petar Antunović. Tako Petar spominje 160.100 aspri. Zamolio je svoje ortake da od toga daju njegovom ocu i svoj njegovoj braći 50 srbrnih talara. Posebno je ocu namijenio 100 talara za kupnju mlinova (...*i iuoscte da imaiu dati ponase ozu mome tallara sto, stochie mline kupiti...*).

Svom dundu Pavlu namijenio je 25, a rođaku i sluzi Ivanu 50 talara. Svojim sestrama, zajedno, ostavlja 40 talara, a strini Agati 50, te Anici Mitrovoj 10 talara. Za dušu svoga djeda (za mise) namjenjuje 10 talara. Poseban legat od 25 talara ostavio je svojoj sestri Stani.

Gospo od Olova namjenjuje dva legata, jedan "gratis" od 15 talara, a drugi u istom iznosu od 15 talara za 3 gregorijanske mise, koje bi se rekle u Olovu. Crkvi (sv. Marija) u Srebrenici za gregorijanske mise oporučitelj Petar ostavio je 15 talara.

Ukupno 50 talara ostavio je da se razdijeli u crkvama u Dubrovniku i Bosni, te "capelli Biogradskoi". Na drugom mjestu za "Capellu Biogradsku" određuje 15 talara za gregorijanske mise.

Za mise za dušu svoje majke ostavio je legat od 20 talara samostanu sv. Jeronima u Slanom. Nešto kasnije Crkvi u Slanom namjenjuje daljnih 15 talara za tri mise gregorijanske.

Obdario je i Crkvu svete Gospe u selu Ravnom s 35 talara za kupnju nabožnih bogoslužnih predmeta: srebrnoga kaleža i patene (*Joste ostaugliam u selu u Raunu u zerkvi od Svetе Gospe jedan kalesc i patenu da uzmu od*

srebra sa tallara tridesti pet, da stoii u zerqui). Istoj Crkvi (svete Gospe) u Ravnom ostavlja 15 talara za 3 gregorijanske mise. Još jedan legat od 15 talara namjenjuje selu Ravnom za gregorijanske mise.

Crkvi u Segedinu ostavlja dva legata: jedan "gratis" od 10 talara i drugi od 15 talara za 3 gregorijanske mise. Gospo od Loretta namjenjuje 10 talara.

Maloj braći u Dubrovniku ostavlja legat od 15 talara za 3 gregorijanske mise u crkvi njihovoga samostana. Isti iznos od 15 talara pod istim uvjetom (3 gregorijanske mise) ostavio je "pridikaturima", tj. dominikancima. Crkvi sv. Vlaha u Dubrovniku i Crkvi sv. Jakova na Pločama ostavio je legate od po 15 talara da bi se u njima izgovorile po 3 gregorijanske mise. Gospo od Milosrđa¹⁹ za 3 gregorijanske mise Petar je ostavio 15 talara.

Oporučitelj se sjetio nezbrinutih, bolesnih i siromašnih. Zato je po 5 talara namijenio za Ospedal sv. Marka u Dubrovniku i siromasima na Pilama.

Marku Miloradoviću, svom bratu, ostavlja legat od 150 talara, obvezujući ga na brigu da se njegove testamentarne odredbe izvrše onako kako je on naredio.

Oporučitelj Petar pobrinio se za svoje posljednje počivalište grob u Segedinu, gdje se razbolio i tu umro. Oko toga zadužio je Crkvu u Segedinu kojoj ostavlja za plac, grob i pokrov 50 talara. Kao znak ljubavi za odanost i brigu u bolesti svom rođaku i sluzi Ivanu ostavio je, uz ranije spomenuti legat, i svoju odjeću.

Sve u svemu, iznos od 1430 srebrenih talara, veli oporučitelj Petar, ostavlja kao amanet, tj. kao depozit i zavjet, predajući ga na brigu, čuvanje i rasподjelu na način kako je to testamentom sam on odredio.

5. Epitropi - izvršitelji oporuke i univerzalni nasljednik

Distribucija oporučnih legata vrši se nakon proglašenja oporuke punovaljanom. Proglašenje se vrši u zakonom predviđenom roku i na vjerodostojnom mjestu. U Dubrovačkoj Republici bio je to Javni notarijat (Publica Notaria di Ragusa) ili neka od lokalnih kancelarija u knežijama i kapetanatima. Izvršenje oporuke i distribuciju legata vršili su epitropi, pravni sljednici posljednje volje oporučitelja. Odluke oporučitelja bile su neizmjenjive i epitropi su bili dužni da ih dosljedno izvršavaju.

---

¹⁹ Ne kaže u kojem mjestu. Vjerojatno u Dubrovniku.

Epitropa je moglo biti: jedan, dva ili više njih, ovisno od iskljičive volje oporučitelja. U ovom primjeru bila su dvojica: Blaž Ilić (*Blasius Eliae*), drugim imenom Vlaho Kabužić,²⁰ i Miho Mihajlović (*Michaele Mihailouich*), prvi u Dubrovniku, a drugi u Beogradu gdje je, kao trgovac, poslovaо.²¹

Univerzalni nasljednik oporučitelja Petra je, po svemu sudeći, njegov otac Stjepan. Istina, to u oporuci nije izričito kazano. Budući da svojoj dvojici ortaka u Kompaniji: Antunoviću i Kabužiću, naređuje da njegov dio dobara i onoga dijela u novcu predaju njegovom ocu, sugerira gornji zaključak.

Oporučitelj Petar apelira na izvršitelje (epitrope) da budu dosljedni u izvršavanju njegovih naredbi, opominjući ih Bogom, Božjom pravdom i Sudnjim danom. Naročito ih upozorava na razdiobu ostavljenoga novca siromašnima, ubogima, bolesnima, te onima koji su u nevolji, kao što su sužnji i oni u ropstvu.

Na isti način, kao i izvršitelje, oporučitelj opominje i zaklinje svoje ortake u Kompaniji, Vlahu Kabužića i Petra Antunovića, da učine kont, i po pravdi utvrde njegov dio i predaju ga dvojici njegovih epitropa: Vlahušići (Blažu) i Mihi, na čuvanje i raspodjelu po njegovoј volji i naredbi.

6. Pisari i pismo, svjedoci oporuke i autentičnosti isprave

Oporuku je prethodno napisao Marin Stiepa Hrabrovića (*Ja Marin Stiepoa Hrabrouicha upissah ovi Testamenat vogliu i naredbu sgor rečenog Petra Stiepanouicha targovza od Biograda.. koji testamenat učini, naredi, i iosste pred dva sviedoka koji sajedno samnom iesu bili, a to jest Beniosca Mattieuich i Petar Andrich, i ia odsgor rečeni Marin iesam suiedok gornioi naredbi*), na bosanici (*et est scripta carratere slauo, seu seruiano*), dok je njegovu translaciju, tj. preradu na latinici izvršio “interprete Ser Paschale Primo Cancell(iere) eiusdem Slaui carrafteris”.

---

²⁰ Blaž, po dubrovački je Vlaho, a sin je Ilije (Eliae), pa odatle patronimik - Ilić, a riječ je o Vlahu Kabužiću, kako se navodi u oporuci: (...sto ie moieh dobara ili dinara sclo se nahodi u Compagnii s gospodinom Vlahom Cabuscichem i s Petrom Antunovichem...) ili (...i kako molim gospodina Vlahu Cabusicha...).

²¹ “Stavljam duoicu gospodina Vlahuscu Illica u Dubrovniku, i Mihaila Mihailouicha u Biogradu da mi budu, ako scta meni bude, da budu nakon mene recena dvoizza epitropi od ovoga testamenta, toliko jedan, toliko drugi, da budu uciniti i narediti... da kako ia naruciuiem...”

Kao i Marin Hrabrović, tako su i dvojica drugih svjedoka: Matijević i Andrijić, posvjedočili svoju nazočnost pri pisanju oporuke: “*Ja Benscia Mattieuich iesam suiedok, i namirio se kada od sgor receni Petar Stiepanouich ucini oni testament, i naredbu buduchi dobre i zdraue pameti, i suiesti, a nemochian tielom*”. To čini i drugi svjedok: “*Ja Pettar Andriich (sic - Antunouich) iesam suiedok, i namierio se kade od sgora Petar Stiepanouich učini ovi testament, i naredbu, budući dobre, i zdrave pameti, i suiesti, a nemochian tielom suoitem.*”

Kada Petar nije bio među živima, trojica svjedoka: Andrija Petrović, Ivo Palunci i Tomas Stiepanović posvjedočili su 12. lipnja 1597. autograf oporuke: “*Ja Andria Petrouich iesam suiedok kakoie ovo od sgor rečenoga Marina ruka, i Beniscina, i Petroua, kaoie ono rečeniek vlascita pisane rukom Marina Hrabrovića, i vlastoručne potpise dvojice svjedoka oporuke*”, i to redom: “*Ja Andria Petrouich iesam suiedok kakie ovo od sgor rečenoga Marina ruka, i Beniscina, i Petroua, kakoie ono rečeniek vlascita ruka.*” Isto tako čini i drugi svjedok: “*Gio Palunci son testimonio alle mani di sudetti Benescia e Pietro come questo e la mani propria di sudetti testimonii.*” Istog dana posvjedočio je autograf i potpise i treći svjedok: “*Ja Tomas Stiepanouich iesam suiedok kakoie ovo od isgor ruka Marina Hrabrottichia, i Benescina i Petroua suoiem rukam - da su se podpisali pod isti testamenat.*”

Tek nakon ovih provjera, svjedocima, uslijedila je translacija oporuke na latinski tekst, interpreta Sera Pasqualea Primoa. Sljedeći korak bilo je proglašenje valjanosti oporuke koja je uslijedila, zbog proceduralnih razloga, sa zakašnjenjem tek 18. rujna 1597. Nakon proglašenja oporuke autentičnom, i sa svih stajališta valjanom, mogla je uslijediti distribucija oporučnih legata.

7. Prilozi Distributio testamenti

Izvršene distribucije legata svrstane su po vrstama: 1. Legati rodbini i prijateljima, 2. Legati za otkup kršćana iz turskoga ropstva, 3. Legati crkvama za slavljene svetih misa, 4. Legati crkvi sv. Marije u Ravnom, 5. Legati franjevačkim samostanima u Srebrenici i Olovu, 6. Humanitarni legati: pripomoći siromasima, 7. U sedmom podnaslovu su neka proceduralna razrješenja vezana za distribuciju legata.

7.1 Legati rodbini i prijateljima

7.1.1

Stjepan Miloradović iz Ravnog u Popovu, otac testatora Petra, preuzima legate koje mu je ostavio njegov sin za različite nakane, u ime svoje i svojih sinova (Petrove braće).

Die 13. juliis 1598., f. 106'

"Stepan Miloradouich de Popou de Rauno, pater praescripti testatoris agens et interveniens ad haec nomine suo, et no(mi)ne suorum filiorum fratrorum eiusdem testatoris sponte confessus est habuisse et recepisse a Blasio Eiliae, et sociis epitropis, suprascripti testamenti per manus Michaeli alterius ex epitropis Belgradi tallaros quingentos ei, et dictis suis filiis legatos ab ipso testatore.

Stepan Miloradovich suprascriptus sponte et confessus est habuisse a praescriptis epitropis Belgradi, per Michaeli alterius ex ipsis epitropis tallaros centum ei *legatos* ab ipso quondam Petro suo filio testatore praescripto."

7.1.2

Pavao Miloradović, rođak oporučitelja Petra preuzima od epitropa Blaža Ilića novčani iznos, ostavljen mu, ne u vidu legata.

Die 13. juliis 1598., f. 106'

"Paulus Miloradouich patruus praescripti testatoris sponte confessus est habuisse a Blasio Eliae epitropo suprascripto tallaros vigintiquinque sine forma *legati*."

7.1.3

Anica Mitrov(ić) iz Popova preuzima od izvršitelja Blaža Ilića svoj novčani iznos.

Die 13. juliis 158., f. 106'

"Aniza Mitroua de Popou sponte confessa est habuisse a dicti epitropis per manus supra scripti Blassii decem tallaros sine forma *legati*."

7.1.4

Nikola Radoević iz Uboska, muž Stane, sestre oporučitelja Petra Stjepanovića (Miloradovića) preuzima legate od izvršitelja, ostavljeni Stani i četirima Petrovim sestrarama.

Die 13. juliis 1598., f. 107

“Nicola Radoeuich Ubaoschi maritus Stane sororis praescripti testatoris sponte confessus est habuisse a suprascriptis epitropis per manus suprascripti Blasii tallaros triginta quinque, hoc est viginti quinque tallaros pro satis factione legati todem pecuniarum, a dicto testatore facti dicte Stanae sue uxore et decem tallaros pro portione tangete eidem Stanae de legato quadraginta tallaros a dito testatore facto quator sororibus suis.”

7.1.5

Jelena Pavlova (Miloradović) iz Popova preuzima od epitropa svoj legat koji joj je ostavio rođak Petar Stjepanović (Miloradović).

Die 13. juliis 1598., f. 107

“Jelena Paulova de Popou sponte confessa est habuisse a praescriptis epitropis per manus suprascripti Blkasii decem tallaros ei *legatos* a praescripto testatore.”

7.1.6

Nikola Stjepanović iz Zatmorja u Popovu, muž oporučiteljove sestre Margarite, prima deset talara od izvršitelja oporuke Petra Stjepanovića (Miloradovića).

Die 17. sept. 1598., f. 105

“Nicola Stiepanouich de Satmorie maritus Margaritae sororis suprascripti testatoris sponte est confessus se reccepisse a epitropis suprascripti testamenti propria manus Blasii Eliae tal(lari) decem sine forma *legati*.”

7.1.7

Margarita Sladojević (vjerojatno srodnica oporučitelja Petra Stjepanovića) iz Popova preuzela je deset talara od epitropa Blaža Ilića.

Die 3. novembris 1598., 106

“Margarita Sladoeua de Popovo sponte est confessa se reccepisse a supraspto Blasiio Eliae epitropo tal(laros) decem sine forma *legati*.”

7.1.8

Magdalena Miloradović (vjerojatno sestra oporučitelja Petra Stjepanovića) iz Popova preuzela je deset talara od epitropa Blaža Ilića.

Die dicto (3.-XI. 1598.), f. 106

“Magdalena Miloradouich de Popou sponte est confessa se reccepisse a dicto Blasio epitropo tal(laros) decem sine forma *legati*.”

7.1.9

Anka Milobratova iz Popova preuzela je deset talara od epitropa Blaža Ilića.

Die dicto (3. XI. 1598.), f. 106

“Anca Miloratoua de Popouo sponte est confessa se reccepisse a praescripto Blasio epitropo tal(laros) (decem sine forma *legati*).”

7.1.10

Magdalena Stjepanović iz Popova, sestra oporučitelja Petra, preuzela je od izvršitelja Blaža deset talara.

Die 3. nov. 1598., f. 106’

“Magdalena Stiepanova (ich) de Popouo soror suprascripti testatoris sponte est contessa se accepisse a praescripto Blasio tal(laros) decem sine forma *legatum*.”

7.1.11

Stjepan Miloradović, otac testatora Petra, preuzima 20 talara od Blaža, izvršitelja oporuke Petra Stjepanovića.

Die p(rim)o junii 1603., f. 192

“Stiepanus Miloradouich pater praescripti testatoris sponte e contentus et confessus est se Habuisse et reccepisse a p(resen)tis epitropis per manus sup(rascri)ti Blasii tallaros viginti de grossis 35 pro tallaros..... voluntatis p(resen)ti testatoris.”

7.1.12

Petar, sin testatorova brata preuzima legat od deset talara iz ruku epitropa Blaža.

Die dicto, f. 192

“Petrus filius sup(rascri)ti Stephani frater testatoris sponte e contentus et confessus est se habuisse et reccepisse a p(resen)tis epitropis per manus dicti Blasii tallaros decem de grossis 35 pro tallaro.”

7.1.13

Lazar, sin Stjepana Miloradovića, brat testatora Petra, preuzima legat od deset talara od epitropa Blaža, ostavljeni mu od brata Petra.

Die dicto, f. 192

“Lazarus filius pp(raescrip)ti Stephani ac aliter ex fratribus da testatoris sponte e contentus et confessus est se habuisse et reccepisse a p(presen)ti epitropis per manus dicti Blasii tallarops decem de grossis 35 pro tallaro.”

7.1.14

Marko Stjepanović, brat oporučitelja Petra, preuzima od izvršitelja Blaža legat od deset talara.

Die dicto (1. 6. 1603.), f. 192'

“Masrcus Stiepanouich, frater testatoris, sponte e contentus et confessus est se habuisse et reccepisse a p(resen)tis epitropis propria manus dicti Blasii tallaros decem in elemosinam.”

7.1.15

Ivan Pavlović, srodnik oporučitelja Petra Stjepanovića, preuzeo je u Beogradu od tamnošnjeg epitropa Miha (Mihajlovića) legat od pedeset dukata i neku odjeću.

1605.

“Vide etiam aliam receptionem factam p. Iuan Paulouich consanguineum dicti testatoris de ducati quinquaginta, et de vestimentis ei p. dictum testatorem legatis, ipsi dabis, et consignatis p. dictum Michaelem, ut supra, secundum formam *legati*, registrati in dicto *Diverso Libro*, 1607., *id. 288.*”

7.1.16

Jurjević (Đurđević) Mate preuzeo je u Beogradu od tamošnjeg epitropa Miha (Mihajlovića) legat od dvjestopedest dukata namjenjen za više osoba.

1605.

“Vide etiam aliam receptionem factam p. Mattheum Giurgieui de ducati seu tallaris ut (?) centum quinquaginta Marco Miloradovich, quinquaginta Agatti uxorem dicti Marci, quinquaginta ibidem Annae eiusdem Marci filiae, (*uxorem*) dicto Mattheo Giurgieui genero dicto Marci Millo radouich p. p(raescrip)tum Michaelem (*Mihailouich*), ut supra solutis secundum formam *legatorum*, registrata in dicti *Diverso Libro*, ubi. 288.”

7.2. Legati za otkup kršćana iz turskog ropstva

7.2.1

Milica Raosalić iz Popova prima petnaest talara od epitropa Blaža, koje je Petar namijenio za njezin otkup iz turskog ropstva.

Die dicto (1. 6. 1603.), f. 192'

“Miliza Raossalich de Popov, propinqua ut cicta dicti testatoris sponte e contenta et confessa est se habuisse a p(resen)tis epitropis et per manus p(reseb+n)ti Blasii tallaros quindecim pro sua redemptione ex Turcarum manuibus.”

7.2.2

Marica Vukdragova iz Popova primila je od Blaža - izvršitelja oporuke deset talara za svoj otkup iz turskog ropstva.

Die dicto (1. 6. 1603.), f. 192'

“Mariza Vuchdragoua, vel Vucanoua de Popou sponte et confessa est se recepissee a p(resen)tis epitropis et per manus p(resen)ti Blasii tallaros decem de grossis 35 pro tallaro pro redemptiones suae ex Turcarum manibus.”

7.2.3

Radovan Nikolić iz Popova preuzeo je od epitropaa Blaža dvadeset talara koje mu je ostavio oporučitelj Patar za otkup dvojice Radovanovih sinova iz turskoga ropstva.

Die dicto (1. 6. 1603.), f. 192'

“Radouanus Nicolich de Popou sponte et contentus et confessus est se habuisse et recepissee a p(resen)tis propria manus p(resen)ti Blasii tallaros viginti pro redemptione duarum eius filiorum ex turcarum manubus.”

7.2.4

Nikola Stjepanović iz Popova, preuzima deset talara od izvršitelja Blaža, a koje mu je ostavio brat Petar za otkup njegove kćeri iz turskog ropstva.

Die dicto (1. 6. 1603.), f. 192'

“Nicola Stiepanouich de Popou, sponte e contentus et confessus est se habuisse et recepissee a p(resen)tis epitropis, propria manus p(resen)ti Blasii tallaros decem de grossis 35 pro tallaro pro redemptione eius filiae.”

7.2.5

Stjepan Miloradović, otac oporučitelja Petra, preuzima deset talara od epitropa Blaža, za otkup iz turskog ropstva kćeri Stjepanove sestre Anke. Istodobno poreuzima i elemuzinu za Petrove sestre - Madu i Katu.

Die dicto (1. 6. 1603.), f. 192'

"Stiepan Miloradouich pater testatoris, sponte e contentus et confessus est se habuisse et reccepisse p(resen)tis epitropis propria manus dicti Blasii tallaros decem similes pro redemptione filiae Anchae sororis dicti Stiepani."

"Item contentus, et confessus est se habuisse et reccepisse a dictis epitropis propria manus dicti Blasii tallaros decem missos In eleemosinam Madae et Catae sororibus dicti testatoris."

7.2.6

Stanica Raičeva iz Popova, rođakinja oporučitelja Petra, preuzima dva talara za svoj otkup iz turskog ropstva.

Die dicto (1. 6. 1603.), f. 192'

"Staniza Raiceva, propinqua testatoris, de Popouo sponte se contenta et confessa est se pro sua redemptione habuise a p(resen)tis epitropis tallaros duos propria manus presenti Blasii."

7.2.7

Gruba Petrova iz Popova, rođakinja oporučitelja Petra, preuzima dva talara od epitropa Blaža za otkup njezine kćeri Paule.

Die dicto (1. 6. 1603.), f. 193

"Gruba Petroua de Popouo, propinqua testatoris, spontew e contenta et confessa est se habuisse et reccepisse a presentis epitropis, propria manus dicti Blasii tallaros duos similes pro redemptione Pauli eius filii."

7.2.8

Blaž Zadranin, zarobljenik od Turaka, preuzeo je od izvršitelja Blaža Ilića jedan, od dva zlatna dukata, kao pripomoć njegovu otkupljenju.

Die XV. februarii 1604., f. 193

"Blasius Jadrae captivus Turcarum, sponte se in auxilium suae redemtionis, confessus est se reccepisse a p(resen)tis epitropis propria manus Blasii Elia (Ilić), unius ex eis ducatos duos auri."

7.2.9

Presbiter Stjepan Miličić preuzima 38 skuda od Blaža, izvršitelja oporuke Petra Stjepanovića (Miloradovića), za otkup iz turskog ropstva šestorice dubrovačkih građana, iz Gruža, Župe i Slanoga.

Die XVI. junii 1604., f. 193-193'

"Presbiter Stephanus Milicich sponte e contentus et confessus est se reccepisse a p(resen)tis epitropis et propria manus Blasii p(rese)ti, scudi triginta octo pro redemptionis infrascriptorum personarum e(x) manibus infidelium, videlicet. Pro Andrea Luciariza scuti quinque, pro Luca Hieronimi de Breno scuti quinque, pro Blasio Marci de Gravosio scuti quinque, pro martino Lutiani de Gravosio scuti octo, pro Ant(onio) Jo(ann)is Buzalo scuti quinque decem, et pro Paulo Gusarich de Slano scuti quinque."

7.2.10

Jakov Rasi iz Areca preuzima jedan od dva zlatna dukata kao pripomoć za svoj otkup iz ruku nevjernika.

Die primo novemboris 1604., f. 193'

"Jacobus Rasi de Arezzo, sponte confesus est se in auxilium suae redemptionis ex manibus infidelium reccepisse a presentis epitropis propria manus Blasii Eliae (Ilich), unius ex eis ducatos auri duos."

7.2.11

Redovnik Hieronim Bernardi iz Trsta, reda Sv. Franje, preuzeo je od epitropa Eufemija Balcija trideset skuda, kao pripomoć za svoje otkupljenje iz ruku Turaka.

Die XII. martii 1605., f. 193'

"Frater Hieronimus Bernardini de Sale de Trieste ordo S-ti Francisci sponte confesus est, atque declaravit presentis epitzropos, et propria manus Euphemii Balchi saluisse et contribuisse in auxilium eiusa redemptionis e(x) manibus Turcharum quarum erat captivus, scutas triginta de gr(ossio) 36 pro scuto, et hoc iuxta formam *legati suprascripti testatoris.*"

7.2.12

Časni presbiter Jakov Grgurev u nazočnosti epitropa preuzeo je 32 talara da ih razdijeli, kao pomoć za otkupljenje iz turskog ropstva, po svom nahodjenju i u skladu s odlukom oporučitelja.

Die II. apr(ilis) 1605., f. 193'

"Item confessus est se habuisse ulterius a presentis epitropis tallaros triginta duos de residuo pecuniarum dei testatoris penes eos existetium, ac... eosque sie distribuisse iuxta voluntatem et ordinationem prescripti testatoris."

7.2.13

Časni presbiter Ivan Lukin preuzeo je od epitropa deset zlatnih dukata na ime pomoći za petorice kalafata iz Zatona i Trstenoga, koji su se nalazili uzapćeni u Valoni.

Die XI. Maii 1606., f. 193'

"Reverendus Presbiter Jo(ann)es Lucae sponte declaravit fuisse datos sibi a suprascriptis epitropis ducatos auri decem in auxilium redemptionis e(x) Turcarum manibus quinque calafatorum de M;alpho et Canosa ad presens reperientium in Valona in captivitate."

7.2.14

Lazar Stjepanović (Miloradović) iz Ravnog u Popovu, brat oporučitelja Petra Stjepanovića, preuzeo je od epitropa devet zlatnih dukata kao pomoć za svoje otkupljenje od senjskih uskoka.

Die XVIII. Julii 1606., f. 193'

"Lazzar Stepanou(ich) de Rauno de Popouo, frater dicti testatoris sponte est confessus se habuisse et reccepisse a p(rese)ntis epitropis, et propria manus ducatos auri novem de gr(ss)i) 40 pro ducato, ei hac in auxilium eius redemptionis e(x) manibus Segnanorum."

7.3. *Legati crkvama za slavljenje svetih misa*

7.3.1

Velečasni fra Dominik, gvardijan, preuzima od epitropa legate koje je ostavio Petar Stjepanović-Miloradović crkvi Sv. Jeronima u Slanom za mise za dušu svoje majke.

Die III. martii 1598., f. 106'

"R-dus fra Dominicus guardianus Ecclesiae S-ti Hieronymi in Slano sponte confessus se reccepisse a Blasio Elia (Ilić) et sociis epitrops suprascripti testatoris tal(laris) triginta quinque, ut tal(laris) viginti pro anima matris suprascripti testamenti, et tal(laris) quindecim pro celebratione misharum Gregorialium sine forma legati."

7.3.2

Presbiter Nikola Jakova primio je od epitropa Blaža pet talara za slavljenje svetih misa u crkvi sv. Marije Veličke (Katedrali) u Dubrovniku.

Die 29. julii 1598., f. 107

“P(raesbiter Nicolaus Jacobi sponte est confessus se reccepisse a prescriptis epitropis propria manus praescripti Blasii tal(lari) quinque pro missis celebrantis in Ecclesia Maiori S-ta Maria Ragusii sine forma legati.”

7.3.3

Presbiter Vicent Augustini preuzeo je od epitropa Blaža pet talara za slavljenje svetih misa u crkvi sv. Marije Veličke (Katedrali) u Dubrovniku.

Die 29. julii 1598., f. 107

“Praesbiter Vincentius Augustini sponte est confessus se reccepisse praescripti epitropis propria manus praescripti Blasii tal(laris) quinque pro missis celebrantis in Ecclesia Maiori S-ta Maria Ragusii sine forma legati.”

7.3.4

Presbiter Marin Ivanov primio je pet talara od epitropa Blaža za slavljenje svetih misa u crkvi sv. Marije Veličke (Katedrali) u Dubrovniku.

Die 29. julii 1598., f. 107

“Praesbiter Marinus Joannis, sponte est confessus se reccepisse a praescripti epitropis propria manus praescriptis Blasii tal(laris) quiique pro missis celebratis in Ecclesia Maiori S-ta Maria Ragusii sine forma legati.”

7.3.5

Presbiter Rusko Ilić, pleban Crkve sv. Blaža (Vlaha) primio je od izvršitelja Blaža pet talara za slavljenje svetih misa u rečenoj crkvi.

Die 29. julii 1598., f. 107

“Praesbiter Ruscus Eliae plebanus S-ti Blasii sponte est confessus se reccepisse a praescriptis epitropis propria manus praescripti Blasii tal(laris) quinque pro missis celebratis in dicta Ecclesia sine forma legati.”

7.3.6

Presbiter Vincent Radi preuzeo je od epitropa Blaža pet talara za slavljenje svetih misa u crkvi sv.Blaža (Vlaha) u Dubrovniku.

Die 29. julii 1598., f. 107

“Praesbiter Vincentius Radi sponte est confessus se reccepise a praescriptis epitropis propria manus praescripti Blasii tal(laris) quiunque pro missis celebratis in Ecclesia S-ti Blasii sine forma *legati*.”

7.3.7

Presbiter Frano Donati preuzeo je od epitropa Blaža pet talara za slavljenje svetih misa u crkvi sv. Blaža (Vlaha) u Dubrovniku.

Die 29. julii 1598., f. 107

“Praesbiter Franciscus Donati spointe est confessus se reccepisse a praescriptis epitropis propria manus praescripti Blasii tal(lari) quinque pro missis celebratis in dicta Ecclesia (S-ti Blasii), sine forma *legati*.”

7.3.8

Presbiter Ivan Radi preuzeo je pet talara od epitropa Blaža za slavljenje svetih misa u crkvi S-ta Maria de MIA u Gružu.

Die 29. julii 1598., f. 107

“Praesbiter Joannes Radi sponte est confessus se reccepisse a praescriptis epitropis propria manus praescripti Blasii tal(lari) quinque pro missis celebratis in Sacello S-ta Maria de MIA Gravosii sine forma *legati*.”

7.3.9

Presbiter Ivan Groseli preuzeo je od epitropa Blaža pet talara za slavljenje svetih misa u Sv. Mariji.

Die 29. julii 1598., f. 107

“Praesbiter Ioannes Grosseli sponte est confessus se reccepisse a praescriptis epitropis propria manus praescripti Blasii tal(lari) quinque pro missis celebratis in dicto Sacello S-ta Maria sine forma *legati*.”

7.3.10

Ludovik, kustos Samostana sv. Frana u Dubrovniku preuzima od epitropa Blaža Ilića 15 talara za slavljenje Gregorijanskih misa u njihovom samostanu.

Die 17. sept. 1598., f. 106

“Ludovicus, custos conventus S-ti Francesci de Ragusio, sponte contentus et confessus est habuisse a praescripto Blasioi Eliae epitropo quindecim tallaros a praescripto testatore legatos pro celebro missaruzm Gregorialium dictum Conventum.”

7.3.11

Prečasni gospodin Krizostom izvršitelj Samostana sv. Jajkova u Višnjici preuzeo je od epitropa 15 talara za slavljenje Gregorijanskih misa u njihovom Konventu.

Die 29. julii 1598., f. 106'

“R-dus D. Chrisostomus exactor conventus S-ti Jacobi de Visniza, sponte confessus est habuisse a epitropis tallaros quinbdecim dicto Conventum legatis pro celebrare missarum Gregorialium.”

7.3.12

Presbiter Jakov Gregori preuzeo je dvadesetpet talara od izvršitelja oporuke da bi ih raspodijelio crkvama u Dubrovniku, sukladno odredbama oporučitelja.

“Reverendus praesbiter Jacobus Gregorii sponte, confessus est et declaravit se habuisse a opresentis epitropis tallaros viginti quinque, causa eos distribueri pro ecclesias Ragusii, eosque distribuisse iuxta ordianationem praescripti testatoris.”

7.3.13

Fra Matija, sakrista crkve sv. Frana u Dubrovniku, preuzeo je od epitropa Blaža dvadeset skuda za izradu nekog ornamenta u spomenutoj Crkvi.

“Fra Mattias sacrista Ec(cl)esiae S-ti Francisci Ragusii, sponte e contentus et confessus est se habuisse a p(resen)tis epitropis propria manus p(resen)ti Blasii scuti viginti pro fabrica nonullorum ornamentum d(i)ctae Eccl(es)iæ.”

7.4. Legati Crkvi sv. Marije u Ravnom

7.4.1

Fra Blaž (vjerojatno fra Blaž iz Graca), reda Sv. Franje, preuzeo je od epitropa Blaža Ilića ukupno devedestpet talara za raspodjelu (mještani-ma) u selu Ravnom, te za mise i kalež za Crkvu sv. Marije u Ravnom.

Die 23. sept. 1598., f. 100

“R(everen)dus fra Blasius S-ti Francisci sponte est confessus se reccepisse a praescripto Blasio Eliae epitropo tal(lari) quinqueginta per scriptum testatorem divisas in Casale Raunensem tal(lari) quindecem pro missis Gregorialibus et tal(lari) triginta pro calice deponendo in eadem Casale in Ecclesia S-ta Maria.”

7.5. Legati franjevačkim samostanima u Srebrenici i Olovu

7.5.1

Fra Georgie iz Srebrenice, kapelan u Beogradu, preuzeo je legat od epitropa Mihe Mihajlovića, u iznosu od petnaest dukata.

1607.

“Vide receptionem factam p. Venerabilem Pretem Georgium de Srebernizza bcapellananum Belgradi de ducati quindecim soluti p. Michaelem Mihailouich ubi epitropum p(raescrip)ti testatoris secundum formam *legati*, registrati in *Diversa de foris, Cancellariae Ragusii, 1607.*, f. 286.”

7.5.2

Fra Toma, gvardijan iz Srebrenice preuzeo je od epitropa Mihe (Mihajlovića) legat u iznosu od petnaest dukata.

1607.

“Vide ibidem aliam receptionem facta p. Reu-do Pretem fratrem Thomam Guardianum de Srebarnizza de ducati quindecim ei solutum p. dicto Michaelem (Mihailouich) ubi p(scripto)um epitropem secundum formam *legati*, registrati in dicto *Libro Diversa de Foris, Cancellariae Ragusii, 1607.*, f. 287.”

7.5.3

Fra Stjepan, gvardijan Konventa sv. Marije u Olovu, preuzeo je od Miha (Mihajlovića) legat u iznosu od trideset dukata.

“Vide intus p. aliam receptionem factam p. Reverendo fratrem Stephanum guardianum Conventus S-tae Mariae de Plumbo de ducatis triginta, ei solutis secundum formam *legati*, registratum in dicto *Libro*, 1607, f. 287.”

7.6. Humanitarni legati - pomoć siromasima

7.6.1

Nikola Petrov i suradnici preuzimju od epitropa Blaža Ilića pet talara.

Die 24. martii 1600., f. 106’

“icolaus Petri et sopcii officiales... sponte sunt confesi se recepisse a dicto Blasio Eliae epitropo tal(laros) quinuem sine forma *legatum*.”

7.6.2

Toma Pauli de Sorgo, kao prokurator Hospitala “Domus Xristi”, preuzima od epitropa Blažča pet talara za spomenuti Hospital.

Die dicto (24. 3. 1600.), f. 106’

“Thomas Pauli de Sorgo et sociis procure Hospitalis Domus Xristi sponte sue confessi se reccepisse a dicto Blasio Eliae epitropo tal(laros) quinque sine formam *legati*.”

7.6.3

Presbiter Jakov Gregori preuzeo je od epitropa deset talara da bi ih podijelio siromasima, prema odredbi oporučitelja, a za dušu njegovih predaka.

(2. 4. 1605.), f. 193’

“Item confessus est se habuisse ulterius a presentis epitropis tallaros decem cum eos distribueri pauperibus pro anima Aui testatoris p(raescrip)ti, eosque distribuisse iuxta eius ordinationem.”

7.6.4

Presbiter Jakov Gregori preuzima od epitropa deset talara da bi ih raspodijelio među siromasima, prema odredbi oporučitelja.

(2. 4. 1605.), f. 193’

“Item confessus est se praeterea a praesentis epitropis tallaros decem cum eos distribueri pauperibus pro anima Aui testatoris p(raescrip)ti, eosque sie distribuisse iuxta eis ordinationem.”

7.7. Neka testamentarna razrješenja u oporuci Petra Stjepanovića - Miloradovića

7.7.1

Stjepan Miloradović iz Popova, otac testatora umrlog sina Petra, daje aprobaciju na izvršenje testamentarnih odluka, pred Ser B. Martini, koadjutorom Kancelarije.

Die XIII. Iulii 1598., f. 105

“Stiepan Miloradouich de Popou, pater contri Petri testatoris, ut retulit Ser Barchis Martini Coad. Cancellariae qui dixit sibi de dicti Stephani nomine e cognomine fuit se factam fidem a testibusque fide dignis, sponte atque omni in modo ipso Stiepan approbavit et ratificavit, atque ratificat in omnibusque et prouidendum testamentum factum et conditum a dicto quondam Petro sui filio et executione virtute ipsius ad hic factam et illam que post hac fiet approbans e confirmans illum omni meritum.”

7.7.2

Pred Blažom Ilićem, jednim od izvršitelja oporuke Petra Stjepanovića (Miloradovića), očituje se njegov komanjon u Kompaniji, Petar Antunović, u pogledu razrješenja međusobnih oaveza - potraživanja i dugovanja.

Die, sexto augusti 1598., f. 105

“Blasio Eliae alter ex epitropis huius testamenti sponte ad interregnem Petri de Antonii (*Antunovich*) presentis et stipulantis dixit et declaravit eundem Petrum de Antonio soluise Belgradi Mihailo Mihailouich alteri epitropo in pecuniarum... aspros centum viginti mille trecentum et quinquaginta unum, ut de eo dixit constare preceptiones eidem Petro factus a dicto Mihaelio et praeterea eundem Petrus soluis se hic dicto Blasio similiter in numera pecunia aspros Mille quadrigentos, et dictos aspros pecunia fuisse ab eadem Petro solutus pro resto, et saldo asprorum Centum sexaginta millium quorum sit mentio in contro (?) testamento nam reliquum eiusdem sumam praedictam asprorum centum sexaginta millium coinsistere dixit idem Petrus in infrascriptis partitis, VI. Aspri 1831.”

7.7.3

Izjave Stjepana Miloradovića, oca oporučitelja Petra, te Petra, Lazara i Marka, sinova spomenutog Stjepana, koje su dali na upit epitropa Blaža Ilića i Mihe Mihajlovića.

*Vjerodostojno i istinito su izjavili da su sva svoja potraživanja u svezi
legata oporučitelja Petra razrješili trajno i u cjelosti.*

Die XII. Februarii 1604., f. 193

“Stiepanus Miloradouich, pater suprascripti testatoris, et Petar, Lazar et Marcus filii dicti Stepani sponte, ad interrogem Blasii Eliae, et Michaelis Michaelis epitroporum suprascripti testamenti dixerunt: ac pro rei veritate declaraverunt et declarant se esse integre, et ad plenum solutus, et satisfactos a p(resen)tis epitropis, de omne id, et quicquid ab eis pretendere possent tam viore (?) sup(rascrip)ti testamenti, quam sub quovis alio praetextu, et propterea omnes presentis facerunt, et faciunt dictis epitropis finem finalem, et quitatem generalem et generalissimam, cum pacto de nil ab eius nelo unique tempore petendo tam hic Ragusii, quam in quoniam alio loco, et presentim in parte (?) Turchiae, ni non nunch, piu (?) et spei futura numerationis.”

Marijan SIVRIĆ

AUSBREITUNG DES FAMILIENNAMENS MILORADOVIĆ IN BESONDERER HINSICHT AUF DIE MILORADOVIĆ AUS RAVNO IN POPOVO

Zusammenfassung

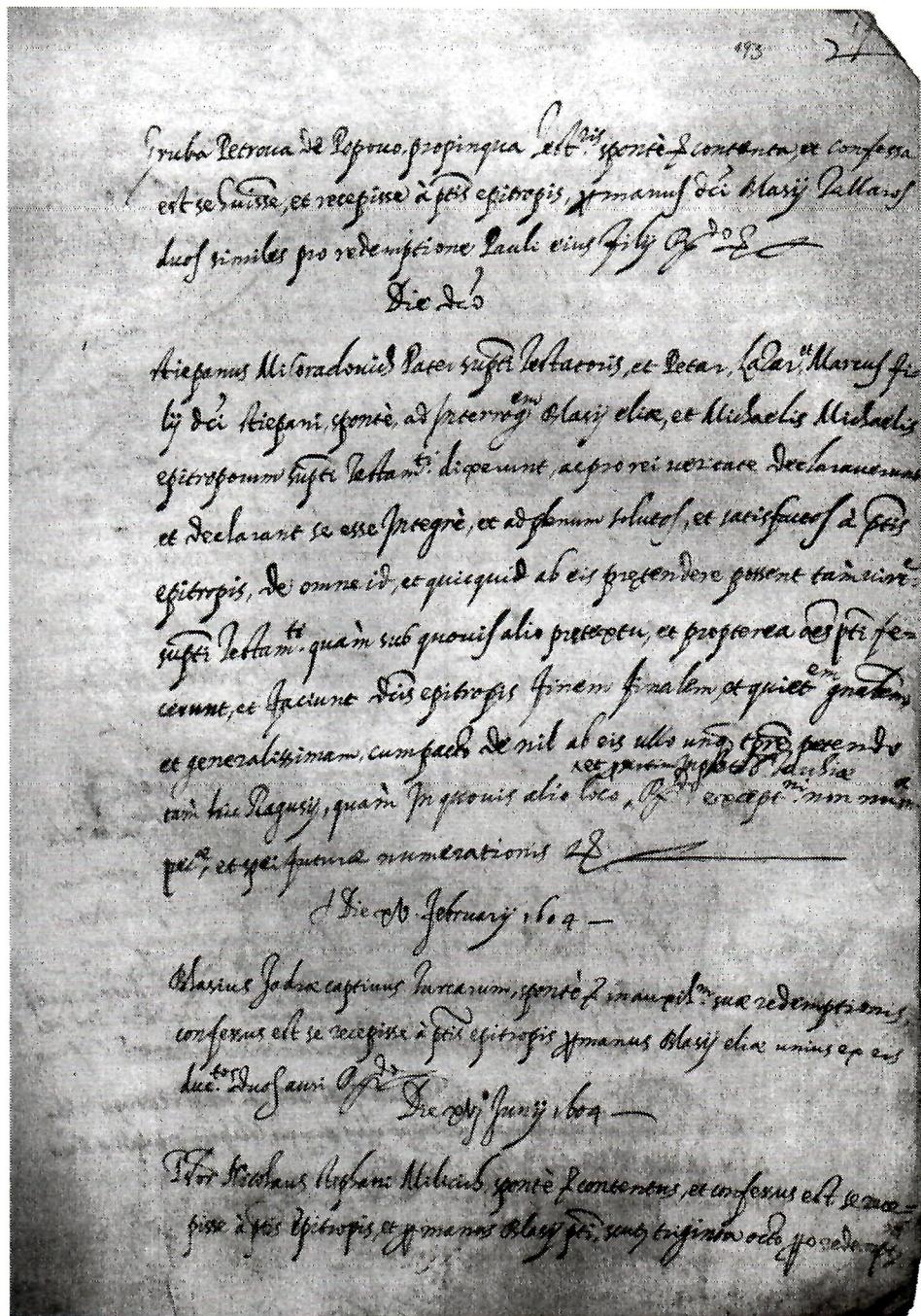
Im Beitrag wird eine kürzere Darstellung der geographischen Verbreitung des Familiennamens (Geschlechts) Miloradović auf dem Gebiet von Dubrovnik und in der Herzegowina gegeben. In historischen Quellen erscheint der Name noch im Mittelalter. Später nach der Ankunft der Osmanen wird er öfters in historischen Quellen sowohl in der Herzegowina als auch in der Stadt Dubrovnik und auch in anderen Teilen der Republik erwähnt. Besonderes Augenmerk wird auf die Miloradović aus Ravno in Popovo gelegt, wo sie im 16. Jahrhundert erwähnt werden. In Dubrovnik sind sie als Handwerker in verschiedenen Berufen und als Kaufleute tätig.

Die Miloradović aus Ravno in Popovo genießen in der osmanischen Zeit Ansehen und werden als Fürsten und Volksführer erwähnt. Einer von ihnen namens Petar, Sohn von Stjepan Miloradović, ist in die weite Welt gezogen und hat in der Levante Handel getrieben. Er war sehr

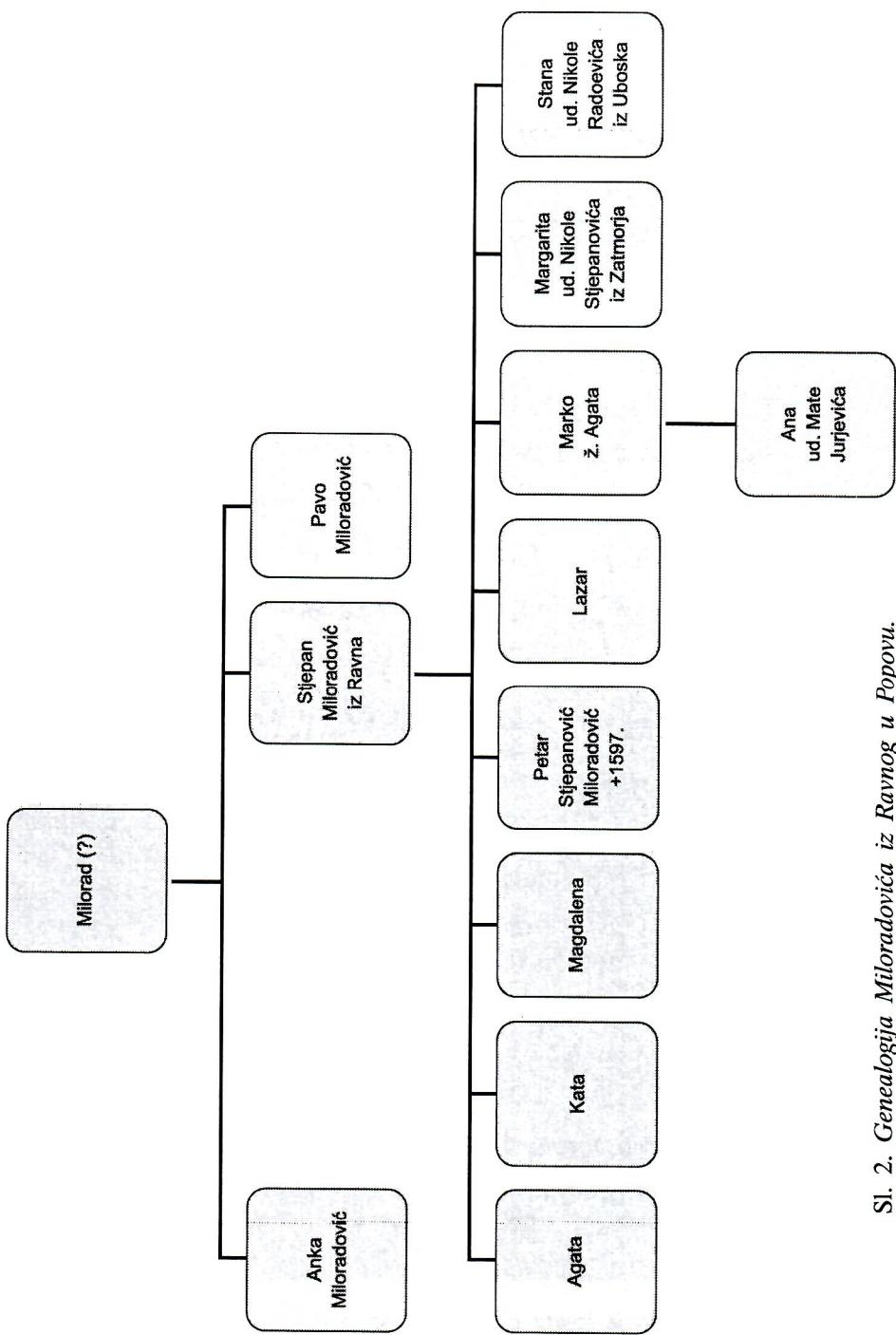
erfolgreich, was seinem in Segedin in kroatischer Sprache während seiner Krankheit und angesichts des baldigen Todes geschriebenen Testament zu entnehmen ist.

Petar Miloradović (nach dem Vater auch Stjepanović genannt) war Geschäftsteilhaber an einer Handelsfirma in der Levante. Gleichzeitig war er eine der Familie und der Heimat treue Person. Er zeigte sich als Wohltäter, indem er seine Legate nicht nur an seine Angehörigen und Freunde, sondern an zahlreiche katholische Kirchen und Klöster, Arme und Waisenhäuser hinterließ. So beschenkte er seine Heimatkirche der Hl. Maria in Ravno, viele Kirchen in Dubrovnik (Domkirche, St. Blasius-Kirche, Franziskaner- und Dominikanerkloster) sowie Franziskanerklöster in Srebrenica und Olov, die Kirche in Segedin und die Kapelanie in Beograd. Eine größere Geldsumme hinterließ er für den Freikauf der Christen aus türkischer Sklaverei.

Die Verteilung der Legate wird in diesem Artikel auf folgende Weise dargestellt: 1. Legate an Angehörige und Freunde, 2. Legate für den Freikauf von Christen aus türkischer Sklaverei, 3. Legate an Kirchen für Eucharistiefeiern, 4. Legate an die Kirche der Hl. Maria in Ravno, 5. Legate an die Franziskanerklöster in Srebrenica und Olov, 6. Wohltätige Legate - Hilfe für Arme, 7. Genaue Regelung und Prozedere bezüglich der Verteilung der Legate über den Vater vom Erblasser, Stjepan Miloradović, seine Brüder Petar, Lazar und Marko sowie seinen Geschäftsteilhaber Petar Antunović.

Sl. 1. Iz distribucije legata oporuke P. Stjepanovića - Miloradovića.

Sl. 2. Genealogija Miloradovića iz Ravnog u Popovu.